

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

55-2

BRNO 2014

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 55
Volume 55

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady <i>Head of editorial board</i>	Pavel Kouřil
Redakční rada <i>Editorial board</i>	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veličák
Odpovědný redaktor <i>Editor in chief</i>	Petr Škrdla
Výkonná redakce <i>Assistant Editors</i>	Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Hedvika Břínková
Technická redakce, sazba <i>Executive Editors, Typography</i>	Alice Del Maschio
Software <i>Software</i>	Adobe InDesign CS5
Vyobrazení na obálce <i>Cover Picture</i>	<i>Mikulčice-Valy, most č. 1. Předběžná rekonstrukce mostu R. Skopala, podle Poláček 2000 (viz obr. 9 na str. 46)</i> <i>Mikulčice-Valy, bridge No. 1. A preliminary reconstruction of the bridge by R. Skopal, in accordance with Poláček 2000 (see Fig. 9 on page 46)</i>
Adresa redakce <i>Address</i>	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk <i>Print</i>	Azu design s.r.o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2014

Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR

Copyright © 2014 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors

Obr. 41. Dětkovice, okr. Prostějov, „Za zahradama“. Hrob 126, skelet II a detail garnitury náhrdelníku vyrobeného z karneolu a křišťálu.

Abb. 41. Dětkovice, Bez. Prostějov, „Za zahradama“. Grab 126, Skellet II und Detailblick auf die Halskettegarnitur, hergestellt aus Karneol und Bergkristall.

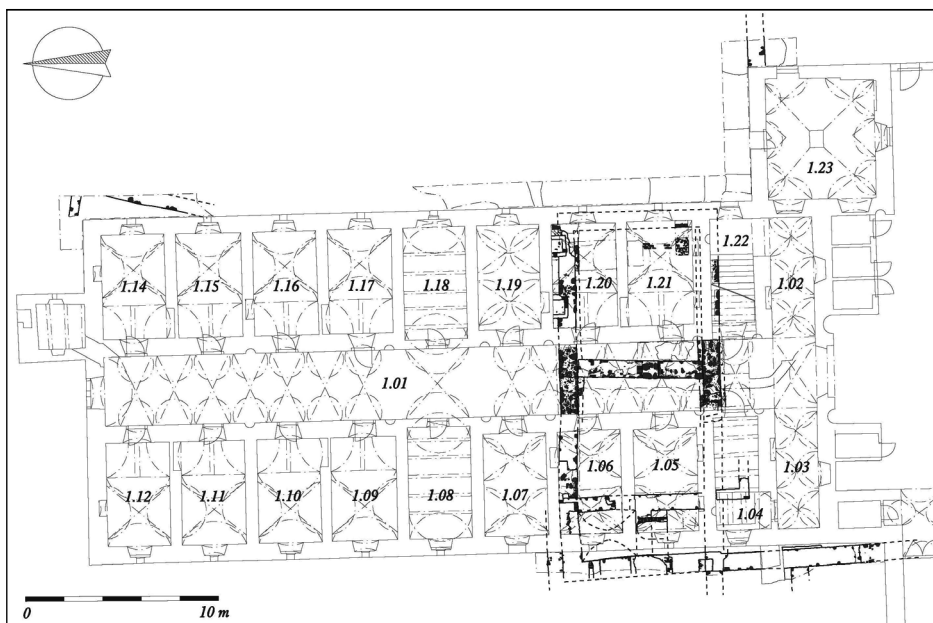
DĚTKOVICE (K. Ú. DĚTKOVICE U PROSTĚJOVA, OKR. PROSTĚJOV)

„Za zahradama“. Mladší doba hradištní. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

V měsíci srpnu a na počátku měsíce září 2013 proběhla další etapa záchraných archeologických výzkumů realizovaných v poloze „Za zahradama“, k. ú. Dětkovice, okr. Prostějov (ZM ČR, 1:10 000, list 24-24-17, širší okolí bodu o souřadnicích 163 mm od Z a 185 mm od J sekční čáry). Na odkryté ploše (parc. č. 2159/1, určené k výstavbě rodinného domu MUDr. D. Hepnara), bylo za-

chyceno pokračování řadového venkovského pohřebiště Slovanů mladší doby hradištní (např. Fojtík, Šmíd 2008, 65–68, tab. 52, 83:1; k novějším odkrytím Fojtík 2011) a dva „pravěké“ sídlištní objekty.

Významnými jsou zde zejména zmíněné kostrové hroby z konce 10. a z průběhu 11. století, konkrétně H 123 až H 132, a mimořádně cenným objevem pak garnitura náhrdelníku (H 126/pohřeb II., zde spolu s 10 esovitými záušnicemi, obr. 41) sestávajícího z kovového košíčkovitého korálu/závěsku a 20 řezaných polodrahokamů (11 karneolů a 9 křišťálů). Výzkum této pro raný

Obr. 42. Dolní Kounice, klášter Rosa Coeli. Číslo místností a odkryté situace v rámci barokního konventu.
Abb. 42. Dolní Kounice, Kloster Rosa Coeli. Nummern der Räume und freigelegten Fundplätze im Rahmen des Barockkonvents.

středověk českých zemí přínosné lokality byl veden s důrazem na metodiku a s ohledem na (v rámci starších etap již probíhající) interdisciplinární spolupráci - za koordinace pracovníků Ústavu antropologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně (doc. RNDr. Miroslav Králík, Ph.D., a kolektiv) bylo prováděno zejména sterilní vyzvednutí vzorků pro analýzy DNA, odebírané byly též vzorky výplní hrobů za účelem analýz pylových a parazitologických.

Pavel Fojtík, Miroslav Králík

Literatura

Fojtík, P. 2011: Dětkovice (okr. Prostějov), „Za zahradama“. *Přehled výzkumů 52-2*, 142–143, obr. 48–49.

Fojtík, P., Šmíd, M. 2008: *Slovanské hroby a pohřebiště na Prostějovsku. Pravěk - Supplementum 18*. Brno: Ústav archeologické památkové péče.

Resumé

Dětkovice (Kat. Dětkovice u Prostějova, Bez. Prostějov), Flur „Za zahradama“. Jüngere Burgwallzeit. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

DOLNÍ KOUNICE (OKR. BRNO-VENKOV)

Dolní Kounice, klášter Rosa Coeli, č. p. 156, parc. č. 108/26 (akce A49/2012). Středověk, novověk. Klášter. Záchraný výzkum.

V souvislosti s rekonstrukcí objektu barokního konventu někdejšího kláštera premonstrátek v Dolních Kounicích byl v průběhu let 2012 a 2013 proveden záchraný archeologický výzkum (obr. 42). Realizoval se formou dohledu nad zemními pracemi kombinovaného s hloubením zjišťovacích sond (Merta, Peška 2013). Vlastní areál se nachází na východním okraji historického intravilánu obce Dolní Kounice, objekt barokního konventu je situován severně gotické křížové chodby.

Klášter byl založen v říční nivě na pravém břehu řeky Jihlavy. Tradiční příhodnost říční terasy pro osídlení dokládají i nečetné pravěké nálezy získané v průběhu výzkumu. Zakladatelem kláštera premonstrátek, který dostal jméno Rosa Coeli – Růže nebeská, byl podle kronikáře Jarlocha Vilém z Pulína; mělo se tak stát roku 1181. Období jeho prosperity skončilo husitskými válkami, roku 1423 byl klášter vypálen. Po husitských válkách se situace kláštera částečně stabilizovala. Od počátku 16. století znovu upadal, což vedlo až k jeho prodeji v roce 1537 Žabkovi z Limberka českým králem Ferdinandem I. Od té doby byl klášter využíván k hospodářským účelům. Nová etapa řeholního života nastala až po roce 1699, kdy postoupil majitel panství Ferdinand z Dietrichsteina klášter strahovské kanonii, která se na počátku 18. století snažila o jeho obnovu (další podrobnosti viz Foltýn 2005).

Pro romantický vzhled celého areálu a středověkou autenticitu byl klášter v hledáčku vlastivědců, uměno-

Obr. 43. Dolní Kounice, klášter Rosa Coeli. Poloha a čísla sond v rámci barokního konventu.

Abb. 43. Dolní Kounice, Kloster Rosa Coeli. Lage und Nummer der Sonden im Rahmen des Barockkonvents.

vědců a historiků již od 19. století. Teprve v letech 1926 až 1933 zde proběhly první zabezpečovací práce dochovaných ruin (Benešová a kol. 2001; Foltýn 2005; Líbal 2001; Samek 1994; Sedlák 2000). V roce 1990 až 1993 se v křížové chodbě a v kostelní lodi uskutečnil sondážní výzkum, který měl ověřit hypotézu týkající se stavebního vývoje kláštera. V zásadě se jednalo o výzkum archeologický, ale v tomto případě byl nazván podpovrchový stavebně historický průzkum, jelikož byl proveden Ústavem dějin umění Filozofické fakulty Masarykovy univerzity (Konečný, Borský, Hořínek 1994). Cílem sondáží bylo doložit stavebně historická pozorování, respektive jejich závěry s ohledem na nejstarší podobu konventního kostela, jehož pozůstatek (presbytář) byl spatřován v konventní kapli sv. Jana Křtitele. Ve východní části kaple byly odkryty základy konstrukce, jež je dodnes interpretována jako apsida kostela. V souvislosti s dalšími pozorováními byla celá situace vyhodnocena jako pozůstatek baziliky s tím, že substrukce jejího zdiva se doposud dochovala ve zdivu kvadratury. Tyto závěry doposud bez kritiky přebírá veškerá odborná literatura (Foltýn a kol. 2005; Samek 1994). V roce 2005 byl Evou Keberlovou na objektech